

פרשת וארא

למתי אעתיר לך ולעבדיך ולעמך להכרית הצפרדעים (ח, ה)

כתב רש"י, "אילו נאמר "מתי אעתיר", היה משמע מתי אתפלל, עכשיו שנאמר "למתי אעתיר", משמע אני היום אתפלל עליך שיכרתו הצפרדעים לזמן שתקבע עלי".

צריך להתבונן במה שונה מכת הצפרדעים משאר המכות, שבשאר המכות התפלל משה שיסורו מיד, וכאן התפלל יום קודם שיסורו למחרת.

ואולי אפשר לומר, שמשום שהיה זה ביום שישי שאמר לו משה לפרעה שיתפלל עליו למחרת, כמו שנבאר להלן, והרי אסור לצעוק בשבת כנפסק בשו"ע הל' שבת (רפח' סעי' ט') שאין צועקין ולא מתריעין בשבת על שום צרה, לכן התפלל משה יום קודם שיסורו למחרת.

ומנין שזה היה ביום שישי דהנה במדרש רבה כאן כתוב, שהסיבה שבקשו להתפלל רק על מחר, משום שכל מכה לא היתה פחותה מז' ימים, ואמר לו פרעה למשה ביום השישי למכה שיתפלל למחר יום השביעי למכה שיסורו הצפרדעים, ולפי חשבון עולה לנו שמכת הצפרדעים נסתיימה בשבת.

שהרי מכות מצרים החלו באייר, כמבואר בגמרא שמשפט המצרים היה יב' חודש (משניות עדויות פ"ב, מ"י), ויב' חודש נסתיימו בניסן, א"כ החלו המכות באייר, ומכה זו השניה מכת הצפרדעים החלה בסיון.

עוד מצינו בחז"ל פלוגתא אם תורה ניתנה בשישי בסיון או בשביעי בסיון. ולמ"ד בשישי בסיון ניתנה תורה, יוצא שר"ח סיון של שנה שאחריה היה ביום שני, שלכו"ע בשבת ניתנה תורה (שבת פו, ב). ומכיון שקיי"ל שאין בין שנה לשנה אלא ד' ימים, יוצא איפא, שאם סיון שלאחר היציאה היה ביום ב', סיון של שנה שלפניה החל ביום ה'.

ומתחילת התראה עד לסוף המכה היו לא' יום, בין לדברי האומר כד' יום התראה וז' ימים מכה, ובין לדברי האומר ז' ימים התראה וכד' ימים מכה, לדברי כולם נסתיימה מכת הצפרדעים ביום שב"ק.

מעתה יובן היטב מדוע אמר לו משה לפרעה יום קודם שיתפלל עבורו למחר, מפני שלמחרת לא יכל להתפלל דאין צועקים בשבת, ובפרט באופן שיכול לצעוק יום קודם שאז ודאי אסור לדחות הצעקה לשבת, לכן אמר לו ביום שישי "למתי אעתיר לך".

מקור: מנחת יצחק